

Varför negligierades Günthers meddelanden?

Från St.-T:s utsände medarbetare KARL OLOF HEDSTRÖM.

HELSINGFORS den 19 mars.

Helsingin Sanomats ledare av i dag har väckt ett starkt uppseende här i landet, men på vederbörligt håll invänder man, att den inte riktigt avspeglar sanningen i vad som försiggick i riksdagen under de hemliga sessioner, som gällde de ryska vapenstillståndsvillkoren.

Enligt vad jag erfarit har utrikesminister Ramsay i de anföranden han höll i riksdagen vid detta tillfälle klart framhållit, att de finska trupperna skulle dras tillbaka först sedan överenskommelse om vapenvila ingåtts. Däremot har den finska regeringen inte ansett sig ha anledning att förmoda, att en uppmjukning av bestämmelserna om de tyska truppernas internering kunde tänkas.

Helsingin Sanomat skrev i sin ledare: Då den stora allmänheten i hemlandet inte har den minsta vetskap om modifierade villkor har man villrådigt kommit att fråga, vad som egentligen ligger bakom dessa ord och om också riksdagen vid behandlingen av statsministerns utrikespolitiska meddelande har varit medveten om dessa "modifierade villkor" om regeringen verkligen haft vetskap om sådana.

"Nya tolkningen klarlägger avgörande förutsättning"

Försävt vi från väl informerat håll har fått veta, har egentligen nya eller förändrade villkor icke framlagts, men till Finlands regerings vetskap har bragts en tolkning av en utomstående av de sovjetryska villkoren som är mildare, än vad de ursprungliga villkoren såsom sådana kunde ge anledning till, skriver tidningen.

Tolkningen gäller omständigheter, som är mycket väsentliga och som vid avgörandet ur finsk synpunkt sett är av första rangens vikt. Det väsentliga och viktigaste i nämnda tolkning är enligt vår åsikt det som rör ikraftsättandet av

1940 års fördrag och däri särskilt våra trupperns placering under de egentliga fredsförhandlingarna. Den stora allmänheten och veterligen också riksdagens medlemmar har vid sitt ställningstagande till statsministerns utrikespolitiska relation varit av den uppfattningen, att ett återkraftsättande av 1940 års fördrag skulle innebära förflyttning av Finlands armé redan före de egentliga fredsförhandlingarna bakom Moskvafredens gräns. Enligt den nyss nämnda tolkningen är sakförhållandet icke detta, utan en förflyttning av försvarsmakten skulle komma ifråga först sedan och om fredsfördraget slutligt undertecknats.

Denna tolkning klarlägger en av de mest avgörande förutsättningarna för att gå med på förhandlingar från vår sida. Den innebär att vår ställning som förhandlande part vore en alldeles annan, om våra försvarskrafter skulle stå i sina nuvarande ställningar, som också enligt ifrågavarande tolkning avsetts i de oss förelagda villkoren.

"Man har rätt hoppas på förklaring från regeringen"

Enligt vår åsikt borde denna tolkning, som från början torde ha varit självklar för regeringen, tillräckligt klart ha bragts åtminstone till riksdagsmännens kännedom. Så har likväl nu icke skett, eftersom den uppfattningen torde vara tämligen allmän bland dem, att med de villkor som Moskva framlagt såsom ett o villkorligt krav ingår ett tillbakadragande av vår armé till Moskvafredens gräns genast, innan de egentliga fredsförhandlingarna inleds. Samma åsikt har också fortsättningsvis framförts i tidningspressen.

Också i fråga om interneringen av de tyska trupperna torde ifrågavarande "modifierade villkor" eller den senare givna tolkningen inrymma sådan förklaring, att Sovjetunionen möjligen skulle nöja sig med en "isoleringsring" av de tyska trupperna och icke skulle o villkorligen hålla fast vid en egentlig internering. Också vissa andra punkter är i ifrågavarande tolkning till sin natur förmildrade.

Hur bindande betydelse denna tolkning bör ges och i vilken mån dess innehåll har bragts till riksdagens kännedom vid dess behandling av statsministerns utrikespolitiska förklaring är saker, varom man är berättigad att hoppas på en förklaring från regeringen sida efter allt det, som utom landets gränser talas om "modifierade fredsvillkor", slutar tidningen.

"Günther skulle kunna bestyrka modifieringarna"

Beträffande denna kritik torde nog stå fast, att regeringen gett riksdagen klart besked om hur det skulle förfaras med tillbakadragandet av trupperna. Beträffande interneringen av tyskarna och en mildare uttydning av den bestämmelsen, hänvisar man i regeringskretsar till, att detta endast har nämnts i Sverige och att den finska regeringen icke har sig något bekant om denna mildare tillämpning av punkten.

Det torde nu enligt vad vi erfarit från auktoritativt håll stå klart, att man icke kan vänta den uppskjutna finska regeringskommunikén ännu på några dagar. Detta torde kunna uttydas så, att förhandlingsvägen ännu står öppen. Moskva torer också helt och man räknar här med att det inträder vissa förändringar i vapenstillståndsvillkoren.

Beträffande regeringens behandling av frågan i riksdagen syns det stå klart, att regeringen endast förefaller att ha fäst avseende vid den ryska notväxlingen. Vad som muntligt meddelats hade man däremot icke ansett sig böra lägga vikt vid. Man har med mycket stor försiktighet velat behand-

113/34

la det som ligger på sidan av den officiella texten.

Detta har skett med särskild hänsyn till rysk mentalitet. Men inom vissa riksdagskretsar anser man, att den finska regeringen bort fästa större avseende vid att dessa uppgifter om modifiering förmedlats av den svenske utrikesministern Günther och utgör resultatet av de konferenser som Günther haft med madame Kollontay och Semjonov. Vid behov skulle ju den svenska utrikesministern kunna bestyrka dessa uppgifters autenticitet.